

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 77. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Cený ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Pozvanie

k hornouhorskému ľudovému shromaždeniu
v Chynoranoch.

Kresťanský ľud päť stolíc Hornouhorska so zvedavosťou hľadi v ústvetý obrovskému shromaždeniu, ktoré 15. júna o 4. h. popoludní vydržiavané bude v Chynoranoch. Vydržiavanie tohoto shromaždenia žabokrekský slúžnovský úrad dovolil nasledujúcim konečným uzavretím.

23/1913. hl. sl.

Predmet. Ignác Wohland a druhovia, obyvatelia chynoranskí, žiadajú dovolenie vrchnosti ku vydržiavaniu shromaždenia, ktoré 15. júna v obci Chynoranoch zariaďujú spojené stránky opozície.

Konečné uzavretie.

Ignácovi Wohland a jeho súdruhom, obyvateľom chynoranským, vrchnostné dovolenie k vydržiavaniu shromaždenia, ktoré v mene spojených stránok opozície 15. júna o 4. hodine popoludní zariaďujú na priestore pred kostolom, udeľujem s tým, že o dovolenie uchádzajúci sa spolu zodpovední sú za zákonný priebeh shromaždenia a za bezpečnosť osôb a majetku.

Predmety ľudového shromaždenia: pojednávanie o terajšom rozpolžení politickom a o volebnom prave. —

Označení rečníci ľudového shromaždenia sú: gróf Albert Apponyi, gróf Julius Andrássy, gróf Michal Károlyi, barón Géza Mannsdorf, Ján Molnár, Karol Fernbach, Béla Mezössy, Štefan

Haller, Ján Zelenyák, Georg Szmrecsányi, Koloman Brestyenzsky, Ján Bartos krajinskí vyslancovia Julius Jánoky Madocsány, obyv. puszta egeriisky, dr. Alexander Ernszt, obyvateľ budapeštiansky, Štefan Paska, obyvateľ nagybéliczsky a Ignác Wohland, obyvateľ chynoranský.

V páde potrebnosti, dľa úradnej povinnosti mojej, postarám sa o bezpečnosť osoby a majetku.

Čo na vedomie dávam na prvom mieste prosby podpísanému Ignácovi Wohlandovi, obyvateľovi chynoranskému, ako aj predstavenstvu obce Chynorán.

Nyitrazsámbokrét, 26. mája r. 1913.

m. p. Szpál, v. r.
hlavný slúžny.

Vydržiavanie veľkého ľudového shromaždenia je teda dovolené. Nepriatelia kresťanského ľudu keby aj s tým balamútili obecnosť, že vrchnosť nedovolí vydržiavať toto shromaždenie, cigánia. Takých ľudí nech nikto ani nepočúva. Osvedčení kresťania rjú sa podvádzat a klamať skrze podlých šalbiarov, lež komu len možno, zďaleka-široka príde ku tomu shromaždeniu, aby vydal svedectvo o svojej viere a občianskej samostatnosti. Opravdový kresťan nemôže byť mungovským otrokom. Svedomitý a statočný občan musí zatracovať panamu a ohrožovať sa proti panamistom. Súdna stolica v mene jeho veličenstva kráľa vyslovila, že bývalý ministerpredseda Lukács páchal panamu; svedkovia pod prísahou svedčili o tom, že väčšina strany, takrečenej národnej práce, sohnatá je za ukradené peniaze: každý svedomitý, statočný, samostatný občan a náboženstvu svojmu

verne oddaný kresťan musí sa ostro ohrožovať proti zcela nemravnému, nanajvyš nezákonnému systému i terajšej najnovšej vlády a proti celej hnusnej mungovčine. K tomuto je príležitosť vo veľkom ľudovom shromaždení v Chynoranoch. V shromaždení tomto okrem rečníkov vo vrchnostnom dovolení menovite udaných súčasťnia sa medzi mnohými inými: prapošt-kanonik Demeter Gyurcsánszky, dr. Ludvik Francisci a dr. Valent Puchovszký kanonici z Nitry, budapešťianski páni dr. Edmund Beniczky, Štefan Sipos, Ján Húber a viaceri iní.

Prichodiacich na železničnom nádraží v mene volebného okresu privíta krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi, v Chynoranoch ale v mene obce pozdraví ich správca banky, Jozef Perényi Shromaždenie začne sa o 4. hodine a potrvá až do pol 7., takže na ňom súčasťniť sa môžu aj tí, ktorí do Chynorán prídu s posledným vlakom, totiž o 4. hodinách a 50. minutách.

Kresťanské obecnstvo Hornouhorska bude mať príležitosť 15. júna v Chynoranoch dozvedieť sa o všetkom, čo sa deje v krajine, lež bude mať aj príležitosť ohrožovať sa, protestovať proti každého druhu nezákonnitostiam všestranne páchaným. Príležitosť túto nech použije každý samostatný občan a osvedčený kresťan Hornouhorska, preto aj 15. júna hor' sa do Chynorán!

Jubileum Tiszovej hrúzovlády.

Prelievanie krve v parlamente.

Rehocú sa za ukradené peniaze vyvolení mungovci.

Gróf Štefan Tisza ešte ako natisnutý predseda snemovne a pritomne už vymenovaný ministerpredseda mungovskej vlády vo stredu, 4. júna, slávil prvoročné jubileum jeho hrúzovlády. Celé okolie uhorského parlamentu z tej príležitosti obsadené bolo peším vojskom, husármi, žandarmi a rýchlostrelcami. V samom stavaní parlamentu zas od pivníc až po poval stáli Tiszoví drábi, ozbrojení šablami a revolvermi. Pitvory snemovne strážili žandári s nastročenými bodákmi, lôža hlavných županov a pavlače poradnej siene napchaté boli detektívmi. Všetky tieto prípravy Tisza a Lukács porobili od strachu nad tým, že spojené stránky oppo-

zície chystaly sa prísť do zasadnutia mungovskej snemovne.

Vyslancovia spojených stránok opozície, sprevádzaní početným obecnstvom všetkých tried hlavnomestského obyvateľstva, za hlučných ovácií demonštrantov, bez prekážky prišli aj až ku vojenskému kordonu pred parlamentom. Dôstojníci stotín 23. a 52. pluku pešiakov vyslancov opozície slobodne pustili ku parlamentu, davy ľudu ale pristavili. Ľudia počtom vyše 9 tisíc odstúpili od parlamentu a pri hlučných demoštráciach proti Lukácsovi a Tiszovi pohli sa ku západnému nádražiu.

Pred hlavným vchodom do parlamentu strmo stáli Tiszoví drábi a po vojensky salutovali aj vyslancom opozície, ktorí už pred desiatou hodinou vstúpili do gánov opozície, kde Julius Justh prečítal manifest, ktorý na krajinský ľud vydala opozícia. Okolo desiatej hodiny vyslancovia opozície zaujali svoje riadne miesta v poradnej sieni parlamentu.

Mungovci v poradnej sieni.

Mungovských vyslancov posháňali z celej krajiny a ku zasadnutiu 4. júna dostavili sa skoro v úplnom počte a proti ich obyčaji zavčasu, už pred desiatou prišli do parlamentu. Zprvu boli hrozne zronení nad odsúdením Lukácsa. Zalamovali rukami a oplakávali Lukácsa nie preto, že je odsúdený, lež najviac nariekali nad tým, že je už všetko ztratené, bo sa im akiste prekotí ten veľký masťný hrniec. Zúfali mungovci pozdejšie tešili sa tým, že ich slaná modla Lukács, keď jako odsúdený musí odstúpiť, za svojho nástupca v ministerpredsedníctve kandidovať bude Tiszu. S týmto tešiaci sa mungovci vstúpili do poradnej siene kde, ako sa ukázali, zo stránky opozície prijaly ich hlučné výkriky:

— Kmíni! Zbojníci! Kradli ste sol! Dostali ste sa sem za ukradené peniaze!

Privítanie Lukácsa.

Na výkriky opozície mungovci vyvalovali oči a sedeli s otvorenými hubami, ako žaby v mláke. Razom dvermi predsedníctva do poradnej siene vstúpil Lukács, bol bládý, hlavou viacej potriasal ako obyčajne. Sotva ho zazreli z opozície, začali naň kričať:

— Pfuj! Pfuj, zbojník soli! Bitang, panamista.

— Solnohradský gróf! — volal naň Karol Huszár.

Lukács ako keby bol hluchý býval, nevšimol si výkriky opozície a sadol si do jeho ministerského kresla. Lóránd Fráter ale z plného hrdla kričal naň:

— Zasolený Armén. Haňbite sa panamista!

Karol Fernbach zas hromovým hlasom volal:

— V mene jeho veličenstva kráľa vyhlásil súd, že Lukács kradol; on je teda zbojník!

Mungovci nevedeli si rady a začali dlaňami tliaskať.

Vyslancovia opozície ale kričali na nich:

— Tliaskajte, panamisti! Tliaskajte len, vy zbojníci! Pfuj! Pfuj panamisti!

Štefan Tisza v predsedníckom kresle.

Do poradnej siene veľmi prísnu tvárou vstúpil Štefan Tisza. Vyslancovia opozície skočili z ich miest a z plného hrdla kričali na Tiszu:

— Hlavný zbojník! Taký bitang, ako tí ostatní!

Tisza, ako keby nič nebol čul, sadol si a potriasol zvonkom. Na to znovu ozvaly sa proti nemu hromové výkriky:

— Pfuj, panamista! Generál panamistov!

Tisza nahnul sa do predku a značil si mená vyslancov, ktorí vykrikovali.

Vyslanec Béla Kun, pri tom trepal na lavicu a kričal:

— Podlý panamista!

— Z tých peňazí za soľ kolko ste odviekol do Aradu? Zkladajte počty z vašej aradskej volby! — volal Karol Huszár.

Lóránd Fráter: Zkladajte počty z vašej aradskej volby!

Karol Fernbach volal: Zalatňanský befár! Idte za predsedu do soľného domu!

Druhí kričali:

— Soľ, soľ soľ!

Mungovci tliaskali Tiszovi.

Karol Huszár kričal na nich:

— Tliaskajú novému vrecu s obrokom!

Štefan Csuha privolával Lukácsovi:

— Uhorský Redl!

Tisza značil ďalej mená vyslancov opozície, robil znaky mungom a tí na to podskakovali

ako figúrky na strunách, totiž hlasovali, po čom Tisza pretrhol zasadnutie. Mungovci vyšli z poradnej siene a ostali tam z nich len daktorí, ktorí kochať sa chceli v tom, čo malo nasledovať.

Drábi v poradnej sieni.

Na Tiszov rozkaz Peter Horváth, takrečený podplukovník drábov, jeho oddiel z pivnic doviedol do poradnej siene, kde na ich miestach sedeli vyslanci opozície, ktorí ako zazreli drábov, kričali na nich:

— Pfuj, nasolení financi!

Tieto výkriky ozývaly sa husto po poradnej sieni.

Dráb šablou rúbal vyslanca.

Oddiel ozbrojených Tiszových drábov okrem podplukovníka Horvátha do poradnej siene viedol i takrečený plukovník Gerö. Tento človek volal sa predtým Giffing, bol všelijakého zamestnania, medzi iným cestoval aj ako vigéc šampanského vína. Ako teda tento veľazkúsený dráb, ako ho prezývajú plukovník, počul výkriky «pfuj», vzal to na seba, priskočil ku lavici, kde sedel krajinský vyslanec Lehel Héderváry, vytiahol šablou, zatočil ňou nad svojou hlavou a kým vedľa neho stáli dvaja drábi s vytiahnutými šablami, začal vyslanca Héderváryho rúbať. Héderváry ranený padol pod lavicu; Gerö-Giffing ale ešte aj vtedy rúbal do Héderváryho a pri tom ako besný ručal:

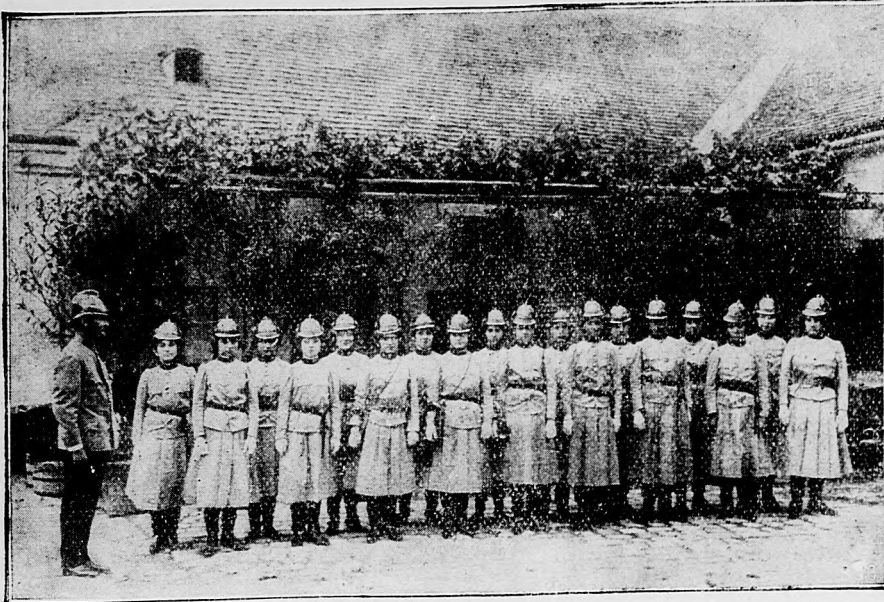
— Kto mňa obrazí, je synom smrti!

Kým sa to dialo, neďaleko stáli krajinskí vyslancovia Karol Huszár, Vázsonyi, Ján Bartos a Georg Szmrecsányi. Raneného vyslanca zpod lavice vytiahol Szmrecsányi a spolu na zodpovednosť fahal zbesnelého drába, ten ale jeho podriadeným drábovom rozkázal:

— Chyťte ho!

Dvaja drábi hneď na to chytili raneného vyslanca a na gangu odovzdali ho žandárom. Tí ale mali toľko ľudskosti a rozumu, že raneného vyviedli pod bránu parlamentu, kde sadol na automobil a zaviezol sa ku dobrovoľným ochrancom. Tam obviazali jeho rany a vydali mu lekárske vysvedčenie.

V poradnej sieni zatiaľ panoval hrozný neporiadok. Mungovci zutekali a len daktorí ostali

Ženy ako hasičky.

tam a rehotali sa nad kanibalizmom drábov. Vyslanci opozície kričali na drábov:

- Dolu s mordármi!
- Mungovci chcú mať revolúciu!
- Bejáři!

Vyslancov opozície Tiszoví drábi obkľúčili zo všetkých strán a násilensvom chceli von vyvieš z poradnej siene. Tí ale dobrovoľne šli von a kľbokému opovrženiu svojmu výrazu dali hrímavými výkrikami:

- Pfuj, mordári!

Poradná sieň bola prázdna, po čom mungovci zcela medzi sebou pod strážou ozbrojených drábov začali ich zasadnutie, v ktorom Lukács oznámil odstúpenie mungovskej vlády, **Tisza ale drábovi Gerő-Giffingovi za rúbanie šablou vyslovil pochvalu.**

Najväčší panamista Europy.

Asi pred rokom krajinský vyslanec Zoltán Désy takto nazval Ladislava Lukácsa, hlavného gazdu mungov. Tomu však nepáčilo sa to vyznačenie a preto Désyho u pešťanského súdu žaloval pre osočovanie a utrhačstvo a hľa na appelláciu Désyho tá istá kráľ súdna stolica v mene kráľa oslobodila Désyho zpod žaloby, s čím súd sám vypovedal, že áno, Lukács kradol, Lukács je najväčší panamista v Europy. Po čom hoc kto smele môže povedať do očí Lukácsovi: Pane excellenciášu, vy ste kmin a panamista. A bilagovaný Lukács nepojde pred súd hľadať

zadosťučinenie, bo veď Lukács prehral pravotu proti Désymu. Súden po dlhom vyšetovaní a pojednávaní posúdil Lukácsa, verejná mienka však dávno ho držala za panamistu, bo veď akonáhle na javo vyšlo, že hédervárske voľby stály 39 millionov a že mnohí zadlžení mungovia státisíce dostali na voľby, obecnstvo bolo na čistom, že tie ohromné peniaze neprišli riadnou cestou do mungovskej kassy, lež že ich ta sypal Lukács ozbíjaním krajiny. Lukács dávno bol panamistom a tak súden potvrdil verejnú mienku o prvom hodnostárovi krajiny.

Keby aj Lukács bol mal v sebe len trochu stydlivosti a statočnosti, dávno by sa bol skrýl pred svetom. Lenže on, ktorý tolko špatných obchodov prevádzal, on, ktorý krčovite driapal sa za ministerpredsedníctvom, nevie sa haňbiť. Veď aj po súde, nie že by si bol išiel do áreštu oddychnuť, lež dal sa oslavovať skrze mungov. Robil to ako odsúdenec a panamista. Lenže tá črieda, ktorá najväčšieho panamistu Europy gloriou venčila, je práve taká, ako aj on. Veď Lukács napchával hladných mungov peniazmi, ktoré kradol s excellenciašskými rukami. Aj to dokazuje, že jak zhnusený a zkorumpovaný je náš verejný život. Pri električnom svetle ľazko najdeš statočnéko munga. Z každého vyzerá, že mal podiel v Lukácsovej paname. Mungovia ľeda svoj tron postavili na opravdový politický

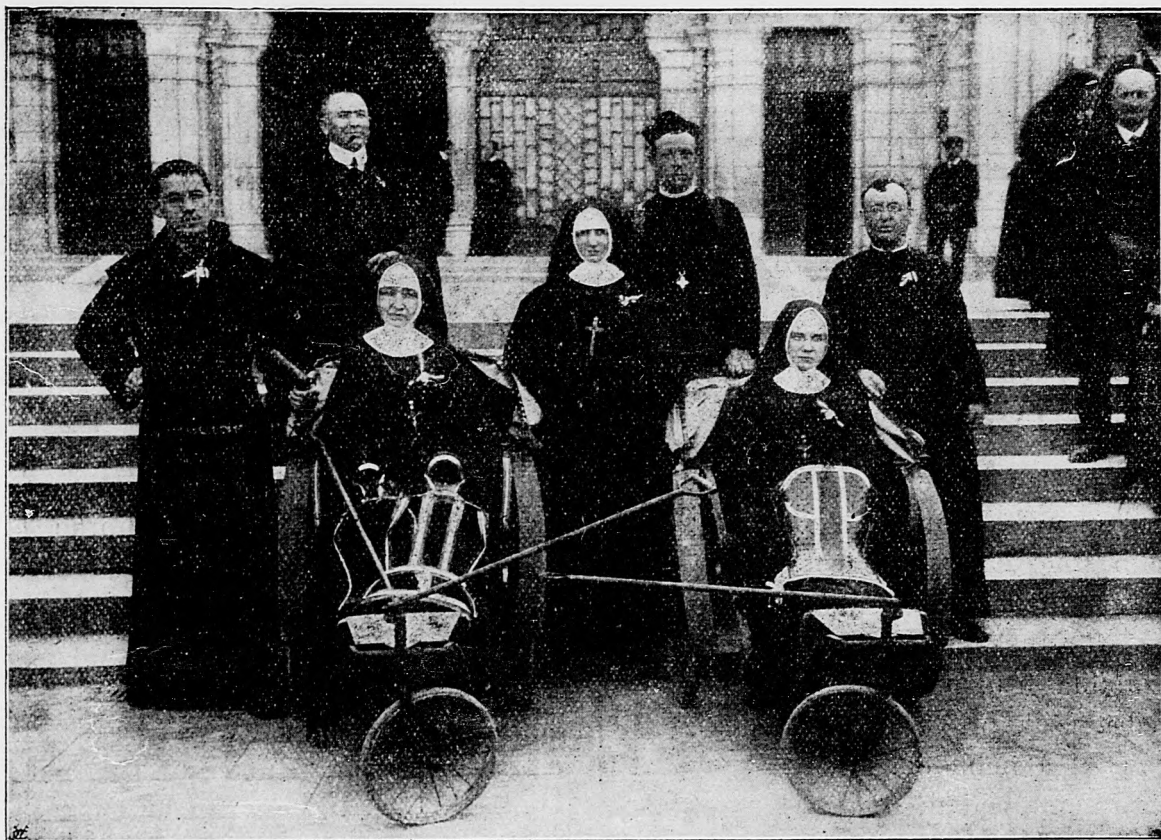
Zápraž s krokodíлом.

hnoj a teraz do tohoto hnoja padol Lukács. Takouto hnusnou smrťou ešte nežišiel zo sveta ani jedon ministerpredseda. V dejepise Uhorska na veky naznačené bude: Ladislav Lukács pre krádež buchnul — hoden bol smrti.

Výrok budapeštianskej súdnej stolice celá krajina prijala s uspokojením, bo je to prvý znak, že nasledovať bude očistenie nášho verejného života od panamistov.

Týchto je však mnoho. Všetci driapu sa za bohatstvom a zdierajú krajinu. Lukács nielen pre

Vedel že Désy správne ho nazval panamistom a Lukács nie že by bol vyznal kráľovi svoju ťažkú vinu, lež oklamal ho a vynútil od neho dôveru, len aby si život predĺžil. Lenže trest ho neminul. Utopil sa v svojej špine, po čom vydýchla krajina a nová nádej opanovala srdcia. Nádej, že Lukács bol posledný panamista a že v Uhorskom parlamente nikdy viac nebudú zasedať zbojníci. Aj prosíme jeho veličenstvo, ako nás už oslobodil od Lukácsa, tak nech nás oslobodí aj od Tiszu a od celej zberby mungov-

Zázračne vyzdravené mnišky na milostnom mieste Lourdes.

mungov, lež aj pre seba koristil. Tak by malo byť, aby vrátil krajine čo si privlastnil. Ponevác dokázalo sa pred súdom, že Lukács na voľby mungov okrádal štátnu pokladnicu, mravnou povinnosťou každého munga by malo byť, vrátiť ukradnuté peniaze. Lenže kde je ten mungo, ktorý by bol natolko počestný? Keď ale nechcú vrátiť čo ukradli, tak nech sa vzdajú mandátu. Zbojníci nemajú miesta v krajinskom dome. Či to neni hrozná vec, že v Tiszovom parlamente zákony vynášajú mungovskí zbojníci?

A tu sa pýtame, ako sa opovážil bifagovaný panamista Lukács pred kráľa vkročif?

skej. Počestných mužov žiadame za ministrov. Prosíme o čisté voľby. Dolu s mungovskými panamistami!

Fatranský.

Podme do Chynorán!

Dňa 15. júna veľkolepé, slávnostné shromaždenie budú vydržiavať sdružení lavičiaci v Chynoranoch, a síce popoludní o 4. hodine. Hromadne sa ta poberajme! Ukážme mungom, že je ešte veľa takých občanov a voličov, ktorí nebažia za masnými hrcami, ktorí obetave

milujú svoje politické presvedčenie a svoju vlasť. Od Prievidze ide vlak popoludní o 1. hodine: od Zbehov ale o 12. hodinách. Tieto dva vlaky až tak sypat budú v Chynoranoch poriadnych občanov, aby mohli počuť grófa Apponyiho, Zichyho, Károlyiho, Szmrecsányiho, Bartosa, Ernsta, Brestyenzského, Jandu, Pasku atď.

Drahí bratia! liberáli sa ztratia, budeme-li vytrvanliví v boji proti tomu hnusnému liberalismu. Znamenity politický kúpeľ, občerstvujúci a oduševňujúci to bude v Chynoranoch. Liberálov už vopred mráz lomí, kosti im praštia, špiky im schnú; svedomie ich hryze. Nevedia si pomôcť; jed v sebe dusia.

Hore sa tedy, poďme do Chynorán čím húfnejšie a oduševnenejšie. Treba ukázať svetu, že ešte žije kresťanská ľudová strana. Do videnia v Chynoranoch! Boh žehnaj všetkých poriadnych prirvzencov kresťanskej ľudovej strany.

Jozef Gundala.

Z Nitrianskej.

Mnohí z našich čitateľov, prečítajúc nadpis tohoto článku, vydýchnu si a povedia: Zase volačo zlého stalo sa v Nitrianskej, bo odtiaľ len zlé chýry dochádzajú.

Tak je. Nitrianska patrí medzi tie stolice, na ktoré zaľahla hrúzovláda stoličných šablíčkarov. Predsa však pri tejto príležitosti nebudem sa žalovať a nebudem šľahať páňov stoličiarov, ba ovšem, podám o nich taký obrázok, ktorý keď si naši krajinia obzrú, to povedia vyjasnenou tvárou a s posmešným úsmevom: Áno, takí sú páni stoličiarci v Nitrianskej.

Naši čitatelia pamätajú sa, čoho sa dopustili slúžnovci Szpál, Bieliczky, Peller, Balázsovics, notári Packó, Prikril, Griacs a Škrabák, keď krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi účtoval v žabokrekskom okrese. Tak sa chovali tí mungovia proti Szmrecsányimu a jeho voličom ako dakedajší pandúri grófa Rádayho, keď na Dolniakoch lapali takzvaných «segedinských legéňov» (zbojníkov). Násilnosti žabokrekských pandúrov opísal bol v denníku Alkotmány bývalý krajinský vyslanec Edmund Beniczky. Stoličných úradských pomenoval darebákmi, korhelmi, sprostákmi, tyranmi. Vykričal im, že sú po krky

zadlžení a že Nitrianska stolica není iné ako turecký sandžák, kde bašovia to robia, čo žive chcú. Veru prísne a urážlive písal Benický o nitrianských stoličiaroch a ešte aj föišpánovi tú urážku mrštil do očí, že je hlavný areštant.

Čistého charakteru páni neboli by si do vačku strčili takú potupu, lež boli by Benického na sodpovednosť ľahali. Nie tak Szpálovci a Pellerovci. V tom povedomí, že Benický čistú pravdu písal, mlčali a len na stoličnom shromaždení dňa 28. mája opovážil sa Štefan Kraus föišpán záležitosť tú spomenú a obžalovaných stoličiarov na bielo umývať. Po ňom Gejza Gyürky ališpán navrhoval, aby napadnutí stoliční úradskí u súdu hľadali zadosťučinenie. Nato vstal hore Mikuláš Košťial majiteľ čistého mandátu a rečnil proti ališpánovi. On vraj tlačovú pravotu za zbytočnú drží, bo porota dosť ľahko oslobodila by Benického, miesto toho navrhuje, aby shromaždenie dôveru vyslovilo zvláčeným úradským. Opoziční výborníci tiež žiadali, aby Benický pred súdom dokázal pravdivosť svojich urážlivých tvrdení.

Väčšina mungovských výborníkov hlasovaním prijala návrh Košťialov. A tak páni Szpálovci a Škrabákovci prežreli horke pilulky Benického a miesto pravoty odhlasovali si dôveru. Skrže to tí páni sami dokázali a uznali, že Edmund Benický písal čistú pravdu, že Nitriansko je opravdový turecký sandžák, na jehož čele stojí hlavný areštant.

Známe tých páňov, predsa však nemysleli sme si o nich, že na hluchopustia také urážky, aké oni v Alkotmánye utržili. To ver není flajster na ľach ranu, keď si sami sebe dôveru odhlasujú. Taká dôvera nestojí nič. Ako by to bolo. keby sa radi nemali a keby jedon za druhého dobre nestáli?

Čo ale povedala verejná mienka na prijatý návrh Košťialov?

Smiala sa celá krajina a nebolo človeka, ktorý by nebol povedal: «Tých panákov Beniczky až na poznanie zfotoval».

Môj článok nebol by úplný, kebych nespomenul v ňom Lojsa Rudnayho, bývalého poslancu mungovského, ktorý bárs ten najčistejší (?) mandát obdržal od holičského Čemeza, predsa však obávajúc sa trestu, vzdal sa ablegátstva. Múdry ten páňko to navrhoval na stoličnom

shromaždení, aby stoliční mungovia s prípisom obrátili sa na knieža-primasa arcibiskupa ostrihonského, aby katolíckym novinám nedovolil tak písať, ako Benický písal o nitrianských mungoch. Návrh Rudnayho odznel, pri čom si mungovia mysleli: Lojzi, Lojzi, hluposť navrhuješ.

Ja ale to sa pýtam Rudnayho: oznámil on v Ostrihome alebo v Baňskejbystrici, ako manipuloval v Bojniciach s prépoštskými horami? Oznámil on tam, koľko obdržal na voľbu z Lukáčovských peňazí? Pochválil sa primasovi alebo jeho biskupovi s jeho špatnou voľbou a že biskup Radnay vopred mu odkázal, že k nemu na obed nepojde? Nuž a toto oznámil Lojzo ostrimasovi, že v Lazanoch vystavil pálenicu na špiritus?

A čo všeličo by mohol Lojzo Rudnay v Ostrihome alebo v Baňskej Bystrici meldovať! So svojimi záležitosťami on však čuší, myslíac si, že on z daleka kopne do «Alkotmányu», a mungovia na rukách ho budú nosiť. Jako si mungovia Rudnayho všimajú, zkusil na nitrianskom shromaždení.

Kto nemá múdry návrh, s hlúpym nech čuší. To ešte nikto na svete neurobil, že by sa bol v súkromných tlachaninách s ľudáckymi novinami hádal, jedine z Rudnayho vystala tá múdrosť pred hédervárskymi voľbami, Nuž a čo docielil s tým smiešnym nápadom?

«Pes šteká, karavána ďalej kráča» — hovori príslovie.

Nitran.

Utek štátneho sekretára nirbátorského okresu.

V Uhorsku stal sa zázrak. Taký zázrak, ktorý hoden je, aby sme ho zvečnili, bo veď na to ešte nebolo príkladu v blaženom Uhorsku, že by bol štátny sekretár, ktorý pred tromi rokmi ako jednoduchý židovský fiškál v nirbátorskom okrese takmer jednohlasne vyvolený bol, pred voľbou preto zutekal, bo ctení voličia nič menej ako polmilliona korún žiadali od neho na volebné trovy. Vadász (Weinberger), kandidát mungovskej strany nalakal sa tejto obrovskej summy, zutekal z okresu. Toto je

ten zázrak, ktorý aj dejepisec istotne naznačí. Štátny sekretár odstúpil od kandidácie, dal stiahnuť svoje zástavy, zapakoval svoj mungovský program a ušiel do Marmarošu medzi kazárov, istý mandát hľadať.

Ako sa mohol udať tento hanobný útek štátneho sekretára Vadásza (Weinbergera)? Veď pred tromi rokmi mal takú ohromnú väčšinu, že jeho protikandidát: justhista odstúpil medzi hlasovaním. Odtedy Vadász z milosti Tiszovej ostal štátnym sekretárom. Ako je to, že toto vymenovanie nelichotilo voličom okresu nirbátorského, lež pánu sekretárovi podali účet na polmilliona korún. Za toľko môžu ho vraj vyvoliť!

Kto sa premenil behom troch rokov: Vadász (Weinberger) a či voličia? Ten prvý nie. Veď je takým mungom, akým aj predtým bol. Ba získal si u Tizmu veľkých zásluh, bo on predniesol mungom zákonný návrh o Tiszovských snemových pravidlách. Nenie teda iné, voličia nirbátorskí sa premenili, keď povedali Vadászovi: My vás len vtedy vyvolíme, jestli pustíte pol milliona na volebné trovy; lež ani vtedy nenie isté vaše víťazstvo, bo nám sa hnusí mungovčina. Nechceme podporovať tú vládu, ktorá štátne peniaze obrátila na dušekupectvo. Nechceme sa kloniť Tiszovi, ktorý jako blázon šliape všetko čo není mungovské.

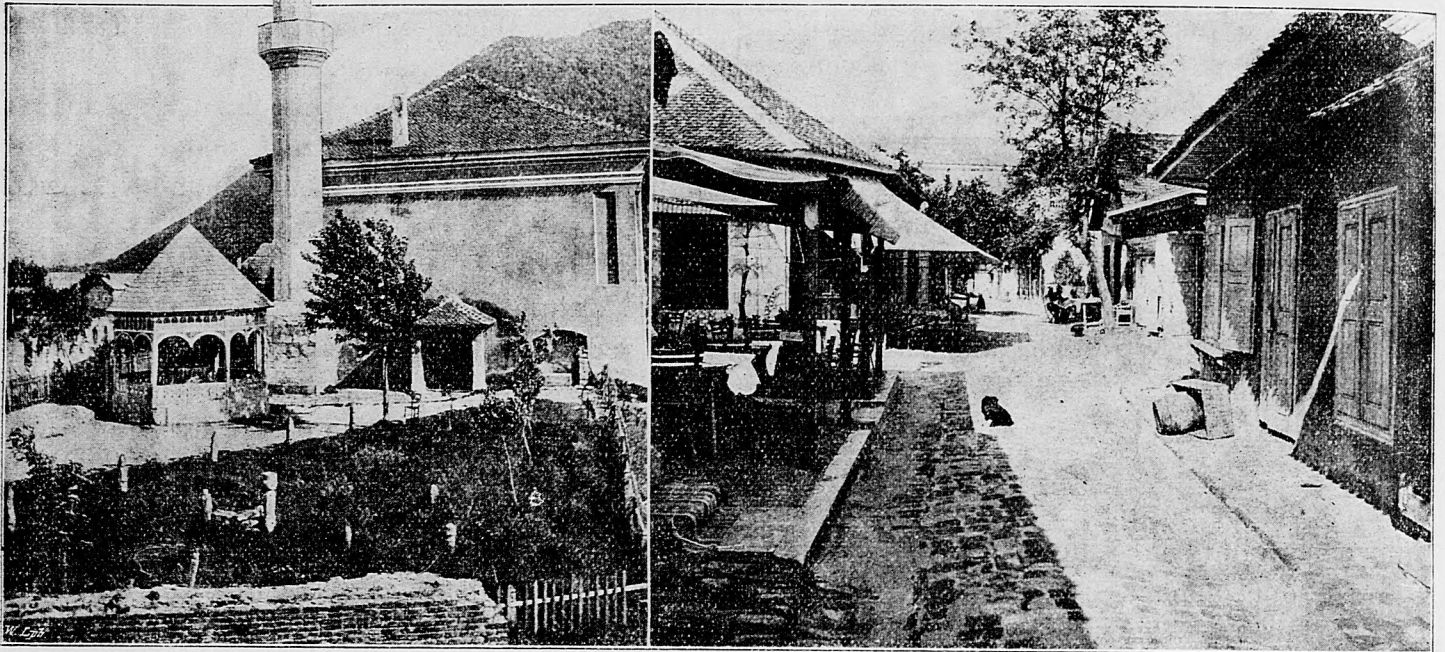
Po takejto odpovedi milý štátny sekretár Vadász zapakoval svoje plakáty a zástavy a chcel si naisť mandát v okrese marmarošských kazárov.

To je veru hanobný útek. Sláva nirbátorským voličom, že Weinbergerovi dvere ukázali. Zaslúžil to. Posial tak robil každý poriadny okres. Kde boly náhradné volby, tam zväčša opozícia zvíťazila. A vzdor toho biharský juncker Štefan Tisza ešte aj včul lže, že za nim stojí celá krajina. Vyzýva mungovské kassína a stoličné právomocnosti, aby vláde vyslovily dôveru. A rozkázaná dôvera sype sa. Kto ju dováža? Slúžnovci, notári a stoliční pisári. Samostatní výborníci ale všade hlasujú proti vláde. Tak činia, ako to robil nirbátorský okres. Voličom tým zhnusili sa mungovia, preto z okresu vyhнали Vadásza. A ver' bolo peňazí! Doktorým gazdom tisíce sľubovali. Nepomohlo to nič. Mestu Nirbátor jedna banka vypovedala poldruha mil-

lionovú požičku, jestli nebude na Vadásza hlasovať. Lež voličia na to povedali: «A čo nás zpredajú nebudeme hlasovať na otroka Tiszovho.» Ba čo viac, židáci teda súverci Vadászovi tiež nechceli hlasovať na štátneho sekre-

velkým triumfom vyvolil Vadásza, je haňba. Haňbu tú treba kryť. Tak urobil aj Vadász. Vymlúval sa, že preto odstúpil, bo nechcel roznieť náboženské nesváry, bo vraj opozičtári šírili antisemitizmus (búrenie proti židom). To

Obrázky z tureckého ostrova Adakaleh, ktorý najnovšie na južnom Dunaji podmanilo si Uhorsko.

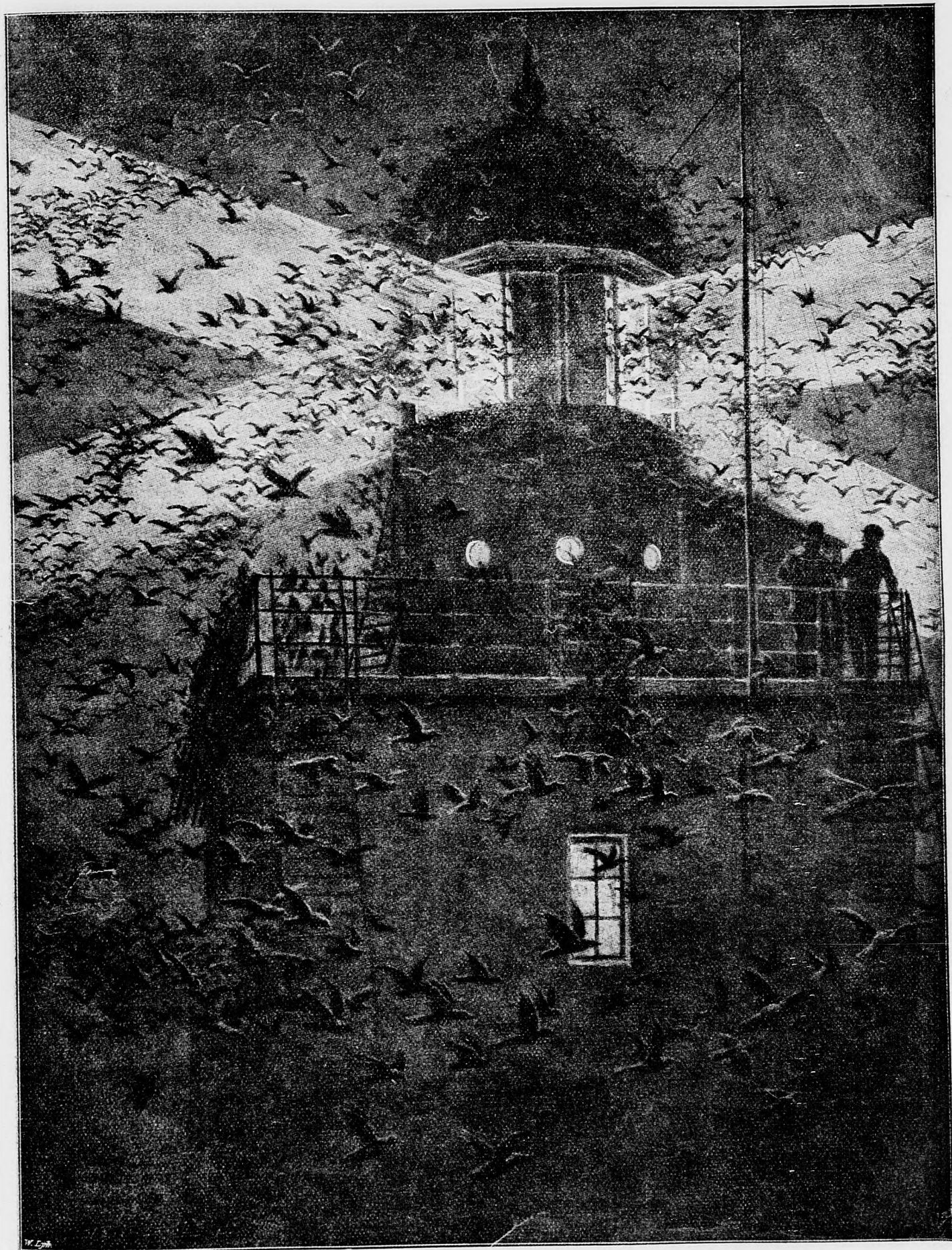
tára, čo je hodno naznačiť ku poučeniu tým kresťanom, ktorí hlasujú nielen na národnárov a mungov, lež aj na židovských kandidátov. Kde sa mungovský kandidát s takým odporom stretá, s akým sa v nirbátorskom okrese stretol Vadász, tam nezbyva iné ako zutekať. Utekať z takeho okresu, ktorý pred tromi rokmi s

je však cigáňstvo, veď sami nirbátorski židáci postavili sa proti svojmu súvercovi Vadászovi (Weinbergerovi). Pravda je to, že okres nirbátorský nechcel mať za poslanca munga, ktorý za odmenu obdržal štátne sekretárstvo. Takéto podliactvo hnusí sa každému statočnému voličovi. Nirbátorský okres je zrkadlo celej krajiny,

Opatrovanie nemluvňatok v nálezinci.

řba.
ász.
roz-
čiari
To

Vandrujúci vtáci pri osvetľujúcej väži.

veď Tisza a Lukács hnusia sa celému obyvatelstvu Uhorska.

Ondrej Hladký.

Čert ako diabol.

Lukács zaľakoval. Trestný súd v mene jeho veličenstva kráľa vyniesol o ňom výrok, že prevádzal panamu. Po tomto výroku prinútený bol zaľakovať s celou jeho vládou, bo veď jeho druhovia v ministerstvách museli vedomie mať o jeho panamách a museli aj o tom vedieť, že Lukács na mungovské voľby z krajských peňazí obrátil štyri milliony osemstotisíc korún. Za spravodlivý výrok trestného súdu, ktorým Lukács pred celým svetom bilagovaný je na celý jeho život, pri jeho zaľakovaní vyvršil sa na celej krajine a len z podľej pomsty za svojho nástupca jeho veličenstvu kráľovi odporučal svojho súdruha v machľovaní grófa Štefana Tiszu. Nad týmto zhrozili sa všetci statoční ľudia v Uhorsku. Nie tak Mungovci! Tí plesajú od radosti, že im znovu svitly hody. Jeho veličenstvo na odporúčanie Lukácsa, bez dlhšieho uvažovania, za ministrapredseda Uhorska vymenoval Tiszu a poveril ho s utvorením jeho vlády. Vymenovanie Tiszu za ministrapredseda Uhorska je doprosta neslýchaná urážka pre celú krajinu. Lukács alebo Tisza pre Uhorsko je čert ako diabol.

Shromaždenia spojených stránok opozície.

Spojené stránky opozície v pondelok 9. júna v miestnostach kresťanskej ľudovej strany vydržiavaly shromaždenie, ktorému predsedal gróf Aladár Zichy a v ktorom súčasťníci sa: Franc

Kossuth, gróf Albert Apponyi, Zoltán Dézy, Julius Sággy, Štefan Zlinszky, Samuel Bakonyi, Béla Földes, Ludvik Holló, gróf Aladár Zichy, pápežský praelát Ján Molnár, Štefan Rakovszky, Georg Szmrecsányi, Mikuláš Zboray, gróf Michal Károlyi, Geyza Polónyi a Béla Nagy.

Po zahájení shromaždenia gróf Albert Apponyi predostrel osnovu resolučného návrhu v záležitosti rozhodného pokračovania proti Tiszovej vláde. Shromaždenie s oduševnením prijalo rezolučný návrh, v jehož smysle spojené stránky opozície neustupne a rozhodne bojovať budú proti Tiszovej vláde.

Georg Szmrecsányi všetkých vyslancov opozície pozornosť vyzval na veľké ľudové shromaždenie, ktoré pre občanov Hornouhorska v nedeľu 15. júna vydržiavané bude v Chynoranoch.

Nová mungovská vláda.

Štefan Tisza ponáhlal sa zostaviť jeho vládu a títo drieční chalani vyzerajú nasledovne: Ministerpredseda gróf Štefan Tisza, minister vnútra Ján Sándor, Tiszov švagor, finančný minister Ján Teleszky, minister pravosúdia Eugen Balogh, minister kultu a výučby Béla Jankovich, minister obchodu Ladislav Beöthy, minister honvédstva Samuel Hazai, minister orby barón Imrich Ghilányi, minister okolo osobnosti kráľa barón Štefan Burián (zať starého Fejérváryho), horvátsky minister dočasne nemá byť vymenovaný.

Hľa, títo mungovci povolani majú byť nezákonitosti, násilensťva a hrúzovládu ďalej prevádzať v Uhorsku.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Bdivost'

zabranilla už včasto nešťastie. Bdivým má byť človek aj vtedy, keď sa jedná o zachovanie zdravia. Nemá sa čakať kým ku primálá bolesť rúk a nôh sa stane lámkou, veď máme predca dobré osvedčené výrobky, ktoré boly už tisícásobne vyzkúsené a su vstave mnohé neduhy už v zárodku udušit. Na toto vzťahujúce sa vyjadrenie, ktoré je opravdivé, najdemé v dopise ktorý napísala. Jej Excelencia baronka Helena Freytag-Loringhoven, rod baronka Buxhoeveden v Gorici, Corso Verdi 36. List znie nasledovne: Obvzlaštým zadosťučinením mi je to, že vám možem dnos zaslať priloženú dopisnicu, ktorú sam obdržala od známej spisovateľky Pauly Marie Lakromy, ríšskej šlechtičky z Eggeru-Schmitzhausenu. Z tohoto môžete vidieť, že domáci pros-

triedok Fellerov «Elsafluid» získal novu vyhlasovateľku. Ta dáma bola nedávno u mňa a ponevadž sa ponosovala na brozné neuralgické bolesti dala som jej jednu skleničku. Pár dni na to prišlo toto vrelé poďakovanie za ten, opravdu skvelý výsledok. S netrepezlivosťou očakávam zprávu o účinku Elsafluidu u knažnej Carolath, čo Vám potom hneď sdelim. Už často sme počuli, že krátke upotrebenie tohoto výrobku zväčša dostačilo k rýchlemu odstraneniu niektorých bolesti. Zkuste aj Vy, ak máte nátku, ste zachripnutý, zahleinený. Ťažko dýchate, alebo bolenie hlavy a zubov máte. Fellerov «Elsafluid». Tento výrobok by mal byť vždy v dome, aby sa neuh mohol hneď odstrániť. Objednajte Fellerov «Elsafluid» radšej dnes ako zajtra a na objednávku píše zrietedlne: Lekárnik E. V. Feller V Stubici, Kostoluá ulica č 18. (Záhrebská stolica). 12 malých, alebo 6 dvojitych, alebo 2 speciálné sklenice stoja 5 kor. franko. — — — d.

B E S E D N I C A.

Mátoha na železnici.

U tetky Terky je to dneská veselo. Dve, dosť príjemné chyže jej krémy, nachádzajúcej sa v Orechovej ulici v Chicagu, sú úplne preplnené. Na prvý pohľad vyzerá to tam ani na trhu. Jeden ide, druhý príde, tam jeden kričí, tam zas privoláva druhý dobrý deň, z kútov ozýva sa veselý smiech. tak že kto je tomu nevykľnutý, ledva počuje si svojho vlastného slova. Pri tom obidve chyže naplnené sú takým hustým dymom, že nevyhnutne natisne sa otázka, ako si len človek môže so zdravým rozumom tieto chyže voliť za miesto odpočinku a okriatia?

Tak sa zdá ale, že tým tam dnu ani vo sne ne- napadá takáto myšlienka. Oni cítia sa tuná neobyčajne dobre a nezačarali by tieto začadené chyže s čistými miestnosťami prednejších hostincov ani za svet. Hej! pravda, keď si tam človek pred vstúpením do vnútra musí pekne-rúče i obuv očistiť a ústa nemôže si rukou utrieť.

No, veď ale za to tetka Terka nemá veru ani páru v celom Chicagu. Že v Orechovej ulici dostal dobré nápoje, výborné a pri tom lacné jedlá — to vedelo celé mesto. To sa ale vedelo, že v týchto miestnosťach vítaným bol len ten, kto si svoj chlieb poctivo zasluhoval a zarábala a to slúžilo veru k nemalej cti tetky Terky.

I to meno «Tetka» nedostala ona bez príčiny. Našiel sa hádam jeden medzi jej hosťami, ktorému by ona, už či dobrou radou, alebo práve činom nebola jako vlastná matka spomohla? To je spolu i vysvetlivkou tej moci, ktorú ona nad spurnými, roztopašnými svojimi hosťami mala. Tú auktoritu závidel jej ne jeden námorný kapitán. Jestli mala sa strhnúť nejaká ruvačka, jeden ostrý pohľad tetkyn dostačil, že bujni šuhajci spustili už sodvihnuté ruky a ztratili sa tíško v dakto-rom kúte.

Pri stolíkoch sedeli dneská riadni starí hostia tetky Terky; zväčša námorníci a železničari. Že sa železničné koleso nedobre cíti v blízkosti parnej lode, že ľudia pevniny a ľudia vody nemôžu jeden pri druhom sedieť, to je odjakživa pravidlom. Že ale toto pravidlo v začadených chyžach tetky Terky neplatí, to nutno tiež jedine veľkému vplyvu Terkynimu pripísať.

— Heda Tom! — zakričal jeden plecítý, statočnej tvári námorník.

— Vy ste sa vari medzi svätých zabral. Čože to vláčite na tej retiazke?

— No! Nuž a keby to bola nejaká medailla alebo svätý obrázok — odpovedal oslovený, jeden už starší muž, smelo pozerajúc na smejúcu sa spoločnosť — bolo by to niečo na vysmievanie? Jednému každému z nás vždy side sa kus ochrany! Tento raz ste ale na veľmi zlej ceste. Sem pozerajte!

S tým snal so svojej hodinkovej retiazky hrubšej medaille podobný predmet a dal ho posmeškujúcemu námorníkovi, Tento najprv obzeral ho s tou najväčšou zvedavosťou, až naraz vybúšil v hlasitý smiech.

— Ha-ha-ha! To je výtečné, medzi dvoma sklíčkami zaprešovaná mucha a čo to za potvora. Ste vy predsa zvláštny chlapík, Tom! Veru nepovazujú vás bez základu za múdreho!

Neobyčajný predmet zatiaľ kolovat po chyžiach, všade zapričiniať veselosť a spolu i zvedavosť. Jedine dvaja muži ostali vážnymi a hľadeli prísny pohľadom na smejúce sa obecenstvo. Jeden bol mladý, chorlavý, vysoký muž, ktorého remeslo prezradzovaly už i jeho zrobené, čierne ruky, — druhým bol práve náš Tom...

Keď všetko prišlo znova do riadnej koľaje a nastala tichosť, započal on cele spokojne:

— Teraz sa smejte, jestli sa vám páči. O tom som ale presvedčený, že jestli by ste vedeli prečo ja toto so sebou nosím, alebo jestli by ste prítomní boli bývali toho, čo vám rozpovedať mienim, naraz by vám prešla chuť k smiechu.

Ten vysoký chorlavý muž, ktorého bežne čiernym Jakubom zvali, nehovoril nič, len na znak súhlasu pokyvoval hlavou. Ostatní ale horeli zvedavosťou a netrpezlivo čakali slová rušňovodiča.

Tom konečne vytriasol svoju fajku a dal sa do pozitúry. Zôkol-vôkol panovala hrobová tichosť; všetky oči obrátené boli naňho, ešte i Terka vystúpila zpo- medzi svojich fliaš napred.

— Je tomu asi štyri roky — začal on — keď raz viedol som tuto s Jakubom jeden z najlepších rušňov rýchlíka č. 6. menom «Dianu».

— Bolo to v noci, ktorá ostane mi pamätnou, kým len trvať budem. Hneď z večera strhla sa búrka, víchor na aký sa sotva pamätám. Môžete si myslieť, jake to bo príjemné polozenie v takomto počasí na rušni stát. Naša «Diana» bola dobre namastená, všetko bolo v poriadku. Mali sme jedn hodinové opozdenie, to museli sme dohoniť. Keď sme sa mali pohýnať, zbadal som, že je Jakub dáky si vážnejší než inokedy.

— Bude to za cesta. Ej, nedal by som za neviem čo, keby už bolo ráno; — vravel mi, keď sme sa na cestu vydávali.

Ja som sa usmieval.

— A čože fa tak nepokojí? — spytoval som sa ho ja.

— Ej — odpovedal on — ja mám akési tušenie, že nás dnes potká nešťastie!

Ja som sa len ďalej smial. Diabla som sa nebál a v mátohách som neveril.

Konečne sme sa pohli. Vlak jachal svojou 100 kilometrovou, ba niekdy aj väčšou rýchlosťou, v pravo, v ľavo, stáby dlaňou plieskal, tratily sa ustavične jeden za druhým telegrafické stĺpy a farmové budoviska.

Tma čo raz bola väčšia a dážď lial sa ani dieže. «Diana» uháňala ani ohnivý diabol. Oneskorenie sme

už skoro v tretine napravili, Jakub bez slova kládol lopatu za lopatou uhlia do stroja. Ja, tiež bez slova pozoroval som neunavne paromer, Vlak následkom vozňov na spanie bol dlhý a cestujúcimi skoro nabitý. Povedomie, že život pár sto ľudí je na mňa sverený, naplnilo ma akousi úzkosťou a obavou. Nebolo dosť na tme, zavítala nám ešte i hmla, rak že sme už teraz úplne nevideli železničnú trať. Hrozné polozenie, letet rýchlosťou blesku vopred a nevidieť úplne nič, ani na dva kroky z cesty! Naraz ale, vzdor hustej hmly a tmy, zazrel som práve pred strojom vynoril sa zo zeme jednu obrovskú ženskú postavu. Na sebe mala prehodný dlhý čierny plášť; ukami robila také pohyby, jako by sa nám bola vyhrážala.

V prvom okamihu, ani bleskom ochromený, ztratil som všetku silu. Moje ruky klesly bezvládne na rukoväť parného ventilátora,

— Tom! pre Pána Boha, ako ty vyzeráš! — kričal čo mu hrdlo stačilo pri mne Jakub. — Cloveče, čo ti je?

Ja neodpovedal som mu nič. Pri zákrute ztratila sa tá strašná postava. Pomaly prichodil som k sebe. Práve začal som znova pozorovať paromer, keď naraz ohromil ma hrozný výkrik Jakuba.

Ani čo by bol hrom udrel popri ňom, s takým výrazom tváři stál môj Jakub. Oči vyvalené, ústa otvorené. Hrozný obraz! Pozrem von a skutočne predošlá postava bola znova pred nami. Niekedy začas stála spokojne, no i hneď dala sa zas do zúrivého tancu. Dlhé, vychudlé ruky svoje ale vystierala vždy proti nám, jako by nás bola chcela chrániť, jako by nám bola kázala zastať.

— Tom! — začal pri mne, následkom hrozného preľaknutia skoro šeptom Jakub.

— Tom! pre Boha, prosím ťa, zastav rušeň a nechod cez tamto ten most. Postoj, kým sa nepresvedčíme či je cesta bezpečná!

Ani teraz neviem, ako sa to stalo, ale je pravda, že ja zastavil som vlak. Vodičia povybehúvali z vozňov nastrašení a dobíjali na nás, prečo zastal vlak? Keď sme im rozpovedali naše videnie, chceli pokračovať v ceste. My dvaja stáli sme ale na tom, že keď už raz stojíme, aby sa trať aspoň na pár sto krokov prezkúmala.

Nemuseli sme ďaleko ísť. Ledva prišli sme na dvesto krokov, keď naraz pri našich nohách zbadali sme hroznú prepašť, z ktorej dochádzaly k nám tupé hlasy rozvodnenej rieky.

Železničný most sobrala rozvodnená rieka; i na jednej i na druhej strane visely len rozvaliny. Možno si predstaviť naše prekvapenie! Keď vrátili sme sa nazad, ku nášmu vlaku, zazreli sme znova predošlú strašnú postavu. V divom tanci skákala sem-tam po trati pred samým vlakom. Rozhovor náš pravda v tom okamihu prestal.

Tajnosť rozlúštil konečne jeden mladík, rodom z Missouri. Keď za istý čas pozoroval tento neobyčajný zjav, spokojne pobral sa ku lokomotívu a bez slova ukázal na sklo rozsievajúce lúče hlavnej lampy.

Na vnútornej strane tohoto skla visela táto malá muška, ktorú práve vidíte. Tá tancujúca obrovská postava bola tóna tejto mušky, ktorú hustá mhla zväčšila v takých obrovských rozmeroch, že ustrnuli sme všetci.

Jedine ale tejto muške ďakovať môžeme my dvaja a s nami spolu toľkí cestovatelia, že sme vyhli cele istej smrti.

Myslím že teraz nenajdete na tom nič smiešneho, že som si ja túto mušku podržal a zapravil medzi sklo na pamiatku onej strašnej noci,

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krestana!»**

K počte najsv. Srdeca Ježiša vydržiavaná processia v Trnave.

CHYRNÍK.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Najdôstojnejší pán knieža primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Csernoch, za vicedekana, školského dozorca dekanátskeho okresu frašackého, vymenoval dra. Karola Toller, farára obce Vágszakály, Bélu Galamboš kaplána z Galánthy vymenoval za farára obce Alsójatto, Karola Salata, administrátora obce Alsójatto, poslal ako duchovného do Garamkövesdu.

Z biskupstva nitrianskeho. Ignác Wohland, farár chynoranský, vymenovaný je za vicedekana okresu skačanského a Štefan Paska, farár veľkobelický, stal sa vicedekanom-škôldozorcom tohože okresu. Gejza Horváth, kaplán obce Máriatölgyes, dostal faru Lednicróna. Zigmund Martiss, kaplán obce Trencsénhosszúmező, poslaný je za kaplána do obce Máriatölgyes. Augustin Misik, dočasný administrátor obce Lednicróna, za kaplána poslaný je do obce Sziklaszoros.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 5. júna v biskupskej rezidencii vydržoval konferenciu pre panie spolku katolíckych gazdiniek. — Spolok tunajších katolíckych tovaryšov 1. júna vo svojej kaplnke odbavoval odpust božského srdca Pána Ježiša, z ktorej príležitosti svätú omšu slúžil Barnabáš Toszt, biskupský tajomník, a slávnostnú kázeň držal Štefan Cselényi. — Na domoveň sv. Jozefa darovali: pani Francová Csitó, rod. Alica Répaszky 28 kor., Teodor Balázs, farár z Tárcadobó, 13 k. a Jozef Lenc, farár z Regeteruszka, 5 korún — Duchovenstvo dekanátskeho okresu Bodrogkeresztúr pripisom požiadalo podžnpana zemplinskej stolice, aby čo možno najostrejšie zakročil cieľom zahatenia zkazonosného požívania liehových nápojov, zvlášte pálenky. — Ferdinand Plent, radca biskupskej sv. stolice, nekďajší biskupský tajomník, farár obce Tarcal, vymenovaný je za opáta sv. Egydia z Bardiova. — Michal Laczko, farár obce Jánok, vymenovaný je za radcu biskupskej sv. stolice. Ludvik Jakubcsák za kaplána poslaný je do obce Pollya. Ondrej Mathia, farár obce Tárkó, na vránovský dom Piusa pre nemocných a zostarelych kňazov daroval 30 korún.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Arciknieža Leopold Salvátor od 10. júna zdržoval sa tu cez viacej dní a prehlídal vojenskú posádku. Do mestského výboru 27. mája vyvolili 23 riadnych a 11 náhradných členov. Tunajší freimaureri vo dne v noci pracovali, aby svojich kandidátov vpratili do mestského výboru. Len že sa im to nepodarilo. Ostali v haňbe. — Finančný minister zamýšľa postaviť viacej cigarových fabrik. O takú fabriku uchádza sa aj mesto Prešov. — Bohoslovci tunajšieho grécko-katolíckeho semenišťa 31. mája usporiadali literárnu a muzikálnu zábavu, ktorá sa veľmi dobre podarila. — Potravný spolok šárišských gazdov 9. júna vydržoval svoje 15 ročné riadne shromaždenie. — Druhého a 6. júna vydžovali tu lichvací jarmok;

statku dohnali ta mnoho a dosiahol vysoké ceny; 9. júna odbavovaný bol výkladný jarmok, ku ktorému prišiel národ vo veľkom počte. — Ondrej Pudercsik, tunajší staviteľ, v krátkom čase postavil tu viacej domov k úplnému uspokojeniu patričných stránok, preto aj s dobrým svedomím odporúčať sa môže ku podobným prácam.

Výročitý deň korunácie. Z príležitosti 46. výročitého dňa korunácie jeho veličenstva kráľa v budínskom korunovačnom chráme v nedeľu, 8. júna predpoludním o 10. hodine bola slávnostná sv. omša. Počas služieb Božích titulárny biskup dr. Anton Nemes, ktorý slúžil sv. omšu a kňazia, ktorí mu assistovali mali na sebe to rúcho, ktoré upotrebili počas korunácie jeho veličenstva 8. júna roku 1867. S popoludňajším požehnaním spojenú kázeň povedal ministerský tajomník Imrich Vodicska.

Cárov dar nemeckému cisárovi. Ruský cár Mikuláš nemeckému cisárovi Vilhelmovi poslal svoju podobizňu v životnej veľkosti. Cár fotografovaný je v tej uniforme generála gardy, ktorú mal na sebe počas sobáša dcéry nemeckého cisára. Podobizňu deputácia odovzdala cisárovi, ktorý cárovi pravdepodobne tiež pošle svoju podobizňu.

Prečo nešla cárovná do Berlína? Dľa londýnskej zprávy ruská cárovná preto nešla so svojim manželom do Berlína na svatbu dcéry nemeckého cisára, lebo je v požehnanom stave.

Horúčosť a vojsko. Z Viedne oznamujú, že velitelia vojenských čiat dostali úpravu, aby čas vyrukovania vojakov ku cvičbám tak určovali, aby sa vojsko už pred nastúpením veľkej horúčnosti mohlo navrátiť do kasární.

Stroje na spracovanie ovocia. Minister orby cieľom napomoženia zosohovania zbytočného ovocia obciam, spolkom a družstvám požičia stroje, jestli dokážu, že čerstvé ovocie nemôžu ináč zosohovať. Preše na jablčné víno, americké sušiarne, ktoré sa dajú prenášať a prístroje na pálenie liehu treba prosiť do 10. júla. Dovozné trovy znášajú zainteresovaní.

Mestské shromaždenie. Mesto Kremnica v pondelok 2. júna vydržovalo valné shromaždenie, na ktorom uzavreli, že mesto pre turistov s nákladom 13.000 korún dá postaviť útulňu a že 20.000 korún mimoradnej štátnej podpory obrátia na čiastočné zaokrytie trov spojených s postavením vodovodu. Valné shromaždenie ešte uzavrelo, že mesto v budúcom roku postaví modernú nemocnicu, pre ktorú bude pýtať štátnu subvenciu, ktorú ostatne vláda už prisľúbila mestu.

Zrada plukovníka Redla. V záležitosti plukovníka špehuňa Redla vo štvrtok 5. júna odzneli prvé úradné slová. Minister rakúskeho landwehru barón Georgi totižto v ten deň odpovedal na interpelláciu v tejto záležitosti. Z odpovede ministra možno vycítiť en účinok, ktorý má záležitosť ná vojenské kruhy. inister vyslovil svoj žiaľ nad tým, že sa takýto prípad vôbec mohol ufdáť v armáde. Ďalej vyhlásil, že o odhalení

špehúňstva, o Redlovej smrti a o rozmeroch zrady kolujúce chýry sú prehnané. Redla ku samovražde neprinútili dôstojníci, ktorí ho vo viedeňskom hoteli vyhľadali, lež sám si volil tento spôsob riešenia svojej záležitosti. ýlny je aj ten chýr, dľa ktorého Redl od viac rokov špehúnil. Ani to neni pravda, že Redl prezradil vojenské tajnosti Nemecka, lebo veď nebol ani len v tom položení, aby vojenské tajnosti našej monarchie bol mohol podrobnejšie prezradiť. Minister uznal vo svojej reči, že Redl mobilisačné plány monarchie prezradil cudším štátom. Slovo «štátom» toľko znamená, že Redl s viacernými štátmi stál v spojení. Rajchsrát o ministrovej odpovedi vo štvrtok nezapočal debattu. — Spomenutia zasluhuje, že ruský časopis «ruskoje Molva» chvastajúc sa sdeľuje, že počas annexie a i počas balkánskej vojny Rusko vedelo o všetkých vojenských krokoch našej monarchie a že počas balkánskej vojny Redlova zrada dávala smer svetovej politike.

Vyznačený krajčírsky tovaryš. Zo Sátoraljauhelyu oznamujú, že minister obchodu krajčírskemu tovaryšovi Ondrejovi Tóthovi, ktorý za 50 rokov bez pretrhnutia pracoval u jedného majstra, dal 100 korún odmeny a vyznačil ho diplomom uznania, ktoré tokajský hlavný slúžny slávnostne odovzdal starému zaslúžilému tovaryšovi.

Levočským pútnikom oznamujem, že pútnický vlak zo Žiliny pohne sa 30. júna ráno asi o 4. hodine 30 minútach. Takiste jako po iné roky s tým doložením, že certifikát červený platnosť bude mať i na vicinálkach: Zvardon—Csacza, Rajecz—Žilina, Szuchahora—Kralován, Koritnica—Rózsahegy. O certifikáty prosím prihlásiť sa u rim. kath. farského úradu v *Jablonke* (oravská stol.) do 20. júna. Štefan Hattyár, jablonský farár.

Košicko-oderbergská železnica minulého roku mala príjmov 33 millionov 217.065 kor. a výdavkov 24 millionov 810.930 korún. Obchodnú ěirekciu preložia z Tašina do Košce.

Chýry zo Spiša. V Levoči sbankrottovala firma Haeselerová. — Z Forberan pochádzajúci stolársky učeň Michal Hužik v Kéžmarku u lekára Kleina ukradol dva drahocenné prstene. Chytili ho práve vtedy keď prstene predával u jedného hodinára. — Do Kéžmarku na na ostatný krajinský jarmok 20. mája vydržiavaný prihnali 880 kusov rožného statku, 450 koní a 40 ošípaných; z toho predalo sa 426 kusov rožného statku, 120 koní a 27 ošípaných. — V Spišskej Belej sriadij sa má štátna detská útulňa. Na ten cieľ štát od mesta kúpi budoviská starej cigarovnej za 24.000 korún. — Vo Viderniku obecný býk napadol gazdu Jána Barabáša a zlomil mu tri rebrá, 23. mája napadnul zase svojho pastiera Jána Šefčika a urazil ho tak nebezpečne, že niet nádeje k jeho vyzdraveniu. — Pri Bušovciach v rieke Poprád našli mrtvolu novonarodeného dieťaťa. — Vo Farkašovciach 27. mája v palárni Wielandovej chytil remeň ľavú ruku robotníka Jána Hrebeňára, keď chcel brúsiť sekeru a zlomil mu ju na dvoch miestach. Ruku

museli mu amputovať. — Vo Vlachoch zámočnícky tovaryš Arpád Wais vylámal pisací stól svojho majstra, ukradol z neho 500 korún a zutekal. — V Lubici na 1. júla pripádajúci jarmok preložený je na 8. júla. — V Tatranskej Lomnici 19. a 20. júla vydržiavajú sa koňské dostihy. — Pri batizovskom stave Uhorský Karpátsky Spolok vystaví útulňu. Do Tatranskej Lomnice 31. mája dorazili účastníci tatransko-adriatickej automobilovej turistickej cesty, prijali ich nadžupan, podžupan a kéžmarský hlavný slúžny. Na druhý deň ráno odcestovali a večer prišli do Budapešte. — V Smokovciach do minulého týždňa bolo 916 hostí. — Medzi Spišskou Belou a Bušovcami 3. júna pretrhnutie oblakov tak veľmi porúchalo železničnú ěiaru, že medzi Spišskou Belou a Podolincom za tri dni nebolo železničnej premávky. Aj na roľách je veľká škoda.

East Douglas, Mas Amerika 1913.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Prosím o laskavé uverejnenie mojho dopisu v našom «Kresfane».

Na vedomie chcem dať našim milým spolubratom, ako mý tu nazívame za tým širokým morom. Ćo sa týka počtu našej slovenskej kolonie, je nás tu vyše 50 slovenských rodín a blízko sto jednotlivcov. Vo väčšine pochádzame zo spišského Riechvaldu. Našeho spolocenského postavenia dôkazom je, že máme dva katolícke slovenské spolky asíce Mužský Spolok sv. Michala Archandela, to jest sbor 28. Katolíckych Sokolov a Ženský Spolok P. Marie Levočskej, sbor 18. Veneec Katolíckych Sokoliek. V náboženskom ohľade sme ale veľmi zaostali, ide nám tak ako nekdý ľudu izraelskému na púšti, nemáme vlastného stánku Božieho, kde by sme mohli načúvať, slovo Božie v našej milej materčine. Sme ako epustené ovečky Kristové nemajúc svojho vlastného pastiera, ktorý by nás po ceste spasenia viesť mohol. Pravda, máme tu jedon chrám Boží katolícky, v ktorom riadne slúžia sv. omšu ako u nás, lenže slovo Božie ohlasujú v reči nám nerozumiteľnej a celkom cudzej. Keby nás bolo viacej, zaiste nasledovali by sme aj my vznešený príklad našich bratov, ktorí po iných mestách Nového Sveta postavili si skvostné chrámy Božie a majú aj pekné katolícke školy. Ponevác nás je ale veľmi málo, nemôžeme na to ani mysleť.

Prv než by som môj dopis zakončil ešte i to chcem sdeliť našim milým bratom v starom svete, že pri Spolku sv. Michala Archandela zariadili sme si slovenskú bandu fukajúcich nástrojov, ktorá posial pozostáva z 21 členov. Sú to samí bystrí slovenskí mládenci a mladí ženáci. Týmto našim spolubratom aj z tejto príležitosti vyslovujem vďaky a zo srdca prajem im hojného božského požehnania. Všetkým milým ěitateľom a ěitateľkám Kresfana ale zasieiam úprimné pozdravenie.

S Bohom

Michal Mačuga.

Z Chynorán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vefactený pán redaktor! Prosím ráčte uverejniť týchto mojich pár riadkov v našom milom Krestane.

Chvála Bohu, že bude u nás 15. júna popoludní veľké shromaždenie Iavičiacke. Máme úfnosť, že tak od Nitry jako i od Prievidze prídu sem premnohí poriadni ľudáci. Bude to odpoveď na jednanie hlavného služneho Szpála, ktorý z Fraštáku zo sedliackej rodiny pochádza. Jožko Szpál je teraz veľmi smutný nad tým, že buchol Lukács a buchne podobne aj Ičo Kraus. Aj naňho čaká úrad v Nitre u sirotskej sedrie. My ľudáci želáme, aby sa čím skôr stala táto trojnásobná zmena. V Nitre bude mať dost času Jožo Szpál rozmýšľať nad tým, jak veľmi nevďačnou vecou je, preprekážky stavať do cesty ľudovým shromaždeniam.

S Bohom

J. H.

***

Richvald (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráčte prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom «Krestane».

V mesiaci máji množstvo sprch v podobe dážďa činilo 113 milimetrov a v podobe snehu 27. Najväčšia sprcha bola 19 mája, 21 milimetrov. Dni bez sprch bolo 13. Búrky mali sme 17., 19., 27., 28. a 31. mája. Osmého mája padol 20 centimetrov vysoký sneh.

Aj to dám na vedomie, že naši rodáci Kalix Bizub a jeho žena rodz. Žofia Tileczky z Ameriky poslali 200 korún na maľovaný obraz do nového kostola na Levočskej Marianskej Hore.

Dopisovateľ.

***

Z Kovariec.

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Vefactený pán redaktor! Prosím ráčte popriať miesta týmto mojím pár riadkom v našom milom «Krestane».

Naša obec nachodí sa medzi Solčianmi a Oponičami a je miešaného náboženstva; chvála Bohu z času na čas viacerí odtrhujú sa od luteránstva a vrátia sa do lóna cirkvi Kristovej, od ktorého starí dedovia terajších luteránov k Luterovi boli sa pripúdili. Naš pán farár. bývalý to kapucín, nenie spoľahlivou podporou kresťanskej ľudovej strany, sdružuje sa on s notárom a služnovarmi. Aj pri stoličných voľbách zvíťazili liberáli najviac len pre Kovarce, Oponice a Čermany. V týchto troch obciach je do vôle na liberálov spotvorených ehalanov. A veď keby len koľko-toľko vedeli pohybovať rozumom a nafahovať struny modzgov, takí obušenci pokrstení, nemohli by podporovať hnusný liberalizmus. Cirkev učí, že liberalizmus je hriechom. Z toho nasleduje, že liberál je hriešnikom práve tak, ako že keď je korhelstvo hriechom, aj korhel musí byť hriešnikom. Teda vy dľa učenia cirkvi hriešni liberáli vstúpte už raz do seba, dajte sa na pokanie, jako ten loter na pravici Krista a Boh i vám bude milostivý a dopraje vám duchovnej podpory tak, že neohrozeným ľudáctvom napravíte čo ste posial zbudili.

V. Grác.

Ctená redakcia Krestana!

Dnes sa mi dostalo do rúk posledné číslo Vašeho ct. časopisu, v ktorom je dopis zo Spiša, tupiaci moju osobu. Dopisovateľa toho znám osobne ako horlivého pracovníka ľudového i preto chcem pokojnou cestou vyvrátiť jeho *dobromyselné omyly*. Prosím preto v záujme pravdy ráčte uverejniť toto:

Osvedčenie.

Nepodpísaný dopisovateľ zo Spiša v poslednom čísle tohoto ct. časopisu z nedorozumenia a predpokladám že aj z dobromyselného omylu nazval ma «neznabohom» a tupiteľom kňazstva. Na toto sa osvedčujem, že som ja nikdy nebol a ani dnes nie som neznabohom, že kultúrnu činnosť kňazstva na Slovensku si vysoko vážim — u tých, ktorí skutočne pracujú a pracovali na povznesení slovenského ľudu.

Dakujúc za láskavé uverejnenie týchto pár riadkov, značím sa Vám pane redaktore

V Ružomberku, dňa 3. júna 1913.

s úctou

Dr. Šrobár, lekár.

Mnoho času márne tým daktorý človek, že sa ponosuje a žaluje, keď ho trápi lúpanie, klanie alebo boľasti v drieku. Mnohokrát takto uplynú najlepšie roky života. Predsa veľmi ľahko možno sa zprostiť týchto nehôd, keď človek upotrebuje Fellerov Elsa-Fluid. O tom sa už mnohí presvedčili, preto odporúčame, aby si každý na také boľasti trpiaci aspoň 12 flaštičiek objednal, ktoré za 5 korún franko posiela V. Eugen Feller, dvorný lekárnik Stubica, Kostolná ulica č. 18. (Záhrebská stol). Dobré je, keď sa v dome nachodí i niekoľko škatuliek Fellerových Elsa piluliek k prehnaniu. 6 škatuliek franko 4 koruny.

Teplický (Vágtapolcza) potravný spolok
hľadá obchodvedúceho

sklepníka.

Plat 1700 kor. bývanie (2 izby, kuchyňa atď.) svetlo, kurivo. Kaucia 2000 korún.
Patriční nech sa blásia u direktii konzumu:
Vágtapolcza (pri Žiline). — Ženatí majú prednosť.

Singerove šijacie stroje!

Jozef Habán

Budapest, VII.,
Almásy-tér 14.
Obrázkový cenník pošlem na
žiadost zdarma.

Celkom nová
malá Singerka
za K 60.—, dobre
opravená pre do-
mácnosť a pre
remeslo od K 24
vyššie! Bicikle,
gramofony, plat-
nev ľavných ce-
nách. Na sklade
má

Do Tribsa

v spišskej Magure hľadá
sa do krčmy so sklepom
spojenej kresťanský ob-
chodvedúci s kauciou 2000
korún. Hlásit' sa treba u
Franca Szlovika v Starej
Vsi (Szepesófalú).

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznamenami !!

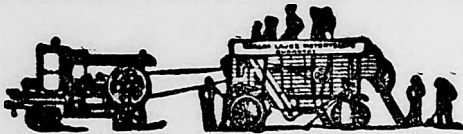
Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvremej Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroje ku mlatbe

s dvojm vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

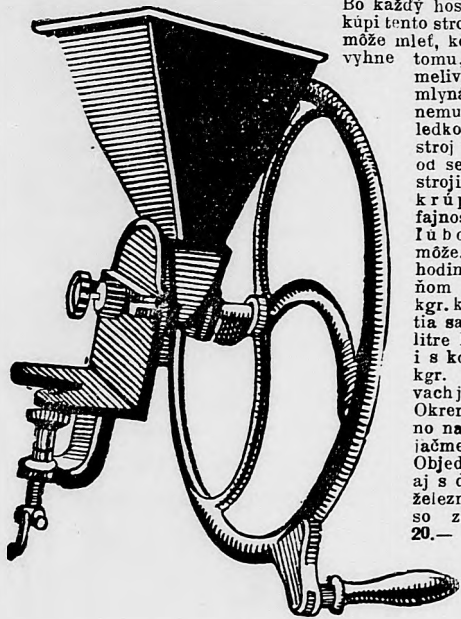
Najjednoduchší a najdokonalejší mlatobny stroj prítomnosti

Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

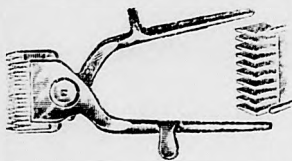
Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a toľko môže mlieť, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nič nemusí platiť, následkom čoho kúpený stroj vyplatiť sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieť krúpy akejkoľvek fajnosti, bo sa dľa ľubosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno na ňom somieť 30—40 kgr. kukurice. Smeštie sa doň na ráz 4 litre kukurice. Stroj i s kolesom váži 14 kgr. V hospodárstvach jenceniteľný. Okrem kukurice možno na ňom mlieť aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj s doposlaním na železničnú stanicu a so zaobalením za 20.— K. Pri objednaní 10.— K. treba poslať. Objednávania vopred prima.

ALEXANDER TAKÁCS BUDAPEST, 280., Rákóczi-ut 8. NK.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posielajú sa zdarma.

Opravdivý holičský stroj

k strihaniu vlasov

jestli objednávania ku mne pošle spolu s týmto ohlasom. Objednania prima

ALEXANDER TAKÁCS

veľkého tovaru obchod

Budapest, 280., Rákóczi-ut 8. NK.

Obrázkový hlavný cenník s 5000 vyobrazením zdarma.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé drápané 9.80 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drápané 30.

36, 42 K. — **Metove posteľe.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perin alebo 1 spodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachse, Lobes** 134. pri Pilsen (Čechy).

Hladá sa vymerač trúnkov.

Do veľkobélickeho (Nagybélce Nyitram. vasuti állomás helyben) gazdovského Kruhu hladá sa vymerač trúnkov. Podmienky dozvedeť sa možno u predsedu spolku. Uchádzajúci sa vymerač, složit' musí kauciu. 300 kor. Vymerač prima sa 18. juna o 3. h. popoludni. Osobná prítomnosť je nevyhnutne potrebná. Nagybélice, dna 26 mája 2913. Predsednictvo Gazd. Kruhu.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Laoné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K, pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Výšev s postovou dobierkou od 12 K počníc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)**Pánom roľníkom odporúčam svoje najnovšie hospodárske stroje.**

Páni roľníci načo by ste kupovali stroje z ďalekej cudziny z Čiech a Moravy a platili veľké peniaze za dovoznú a pritom neobdržite stroj ani lepší ani lacnejší, ba práve naopak. Stroje dostanete u nižie podpísaného dobre, dokonale silne, trvace a ľahko iduce, pod zárukou. **Teda svoj k svojmu a nie k cudziemu.**

Mlačky. Žentúre. Rajtare. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluhý. Stroje na siatie. Brány. Hraje. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kory a lúpanie kukurice atd.

Obrázkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň, strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje V BYTČI (Nagybicsce).**Najväčší výber hudobných strojov**

každého druhu zasiela všestranne pochvalne uznaná firma

Hanns Konrad

cis. a kráľ. dvorný zasielca vývozný dom hudobných strojov

Brüx číslo 3345. (Čechy.)

V najnovšom hlavnom obrázkovom cenníku nachodia sa. Husle po K 5.90, 7.—, 10.—0. Dobré harmoniky K 5.—, 8.40 a vyše. Ustné harmoniky K —.40, 1.—, 1.50. Ocariny K —.90, 1.20, 1.80. Hudobné citary K 4.80, 6.80. Koncertné citary K 16.—, 22.— a v. Hovoriace stroje (phonografi) K 8.50, gramofony K 22.—, 30.—. Flauty, klarinetty, stroje k fúkaniu v najväčšom výbere. Zasiela sa s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi. Riziko vytvorené. Zamená povolená. Hlavný cenník na žiadosť posielajú sa každému franko a zdarma.

Najlepší kosa na svete je

kosa z kanónovej ocele.

Prevyšuje všetky fabrikáty.

Tieto kosy rozposielam pri úplnej záruke a ponač vyhotovené sú z najprvej triedy ocele, za ne berem na seba všemožnú zodpovednosť. S mojimi kosami rýchlo ide robota, bo ľahko režu akokoľvek hrubú slamu. Riziko je vytvorené bo nezodpovedné kosy hneď zamením alebo vrátim peniaze. Ku každej kose zdarma dám 1. kus patent kariku

70	75	80	85	90	95	100	105	110	cm.
1.80	2.10	2.30	3.35	2.40	2.50	2.60	2.70	2.80	kor.

ALEXANDER TAKÁCS vývozný dom Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K.

Cenník s 5000 vyobrazením zdarma.